

Geachte aanwezigen, beste vrienden van Anton van Wilderode,

Met veel schroom heb ik de opdracht aanvaard om te spreken en te getuigen over Anton als collega en vriend.

Als we terugduiken in het verleden moeten we steeds beducht zijn voor overdrijvingen, verheerlijkingen en interpretaties die door de tand des tijds vaak tot verkeerde oordelen leiden. Ik wil mij dan ook bij voorbaat verontschuldigen. Ik probeer zo objectief mogelijk te blijven.

Meer dan twintig jaar na zijn overlijden blijft Van Wilderode, Cyriel Coupé, voortleven in onze herinnering als een eminent leraar en echte vriend.

De vele honderden, die van hem les hebben gekregen, herinneren hem als een schitterend leraar die erin slaagde de liefde voor de literatuur en vooral dan de poëzie bij te brengen.

Hij beheerste als geen ander zijn vak!

Vele oud-studenten herinneren hem als de leraar met een onvoorstelbare bagage aan kennis. Bij velen heeft hij echt de liefde voor de literatuur aangewakkerd door zijn enorme belezenheid en kennis.

Hoe kan men eigenlijk een goede leraar definiëren? Een goede leraar is iemand die zijn kennis, zijn vak kan overbrengen bij zijn leerlingen, op hun niveau, en er bovendien in slaagt hen verder en dieper te doen doordringen in de leerstof. Daarin is Van Wilderode geslaagd, getuige daarvan de plejade aan dichters van Tom Lanoye tot René Van Daele.

Toen ik in de jaren 70 lessen volgde in de fotografie aan de academie van Sint-Niklaas kregen we als bijvak ook literatuurgeschiedenis van Van Wilderode. Hij gaf er les aan de hand van zijn onvolprezen *De Dubbelfluit*. Met zijn zachte, licht hese omfloerste stem, las hij dan voor. Muisstil en vol bewondering luisterden we. Het was een voorrecht, een verademing om van hem les te krijgen.

Cyriel Coupé was eerst en vooral priester. Geen gewone pastoor in een parochie, maar priester-leraar aan het college, het Sint-Jozef-Klein-Seminarie. Tot 1950 volgden de seminaristen er opleiding in de wijsbegeerte om dan, gedurende 4 jaar, hun studies voort te zetten in de theologie in het Groot seminarie te Gent.

Heel vroeg, elke dag, las Van Wilderode de Mis in de kapel, ging dan ontbijten en bereidde dan de lessen voor.

Maar ook in de weekends werden de priester-leraars in diverse parochies ingeschakeld. Voor Van Wilderode was dat de Don Boscoparochie nabij de Witte molen. Ook moesten de priesters dagelijks brevieren d.w.z. gedurende ongeveer een uur prevelend bidden uit een gebedenboek met daarin psalmen, teksten, hagiografie enz.

De priester-leraars vormden een hechte gemeenschap. Met ongeveer 25 schoven ze 's middags in de priesterrefter aan aan tafel.

Cyriel Coupé zat temidden naast de superior en twee andere collega's in wat men 'de carré' noemde. Daar werd niet alleen gegeten en gedronken maar het was ook de plaats waar alle nieuwsjes werden uitgewisseld. Met zijn rake humor, zijn spitse ironie en gevatte opmerkingen bracht Cyriel voldoende animo in de groep en waren de maaltijden vaak stevig gekruid in alle betekenissen van het woord! 's Zondagsavonds verzamelden de collega's in de 'chambre commune'. Het was er gezellig en het bevorderde de groepsgeest. Er werden moppen getapt, gelachen en gevierd.

Cyriel aarzelde niet om af en toe iemand in het ootje te nemen. Zo lukte het hem collega Stockman te doen geloven dat de steen, die hij had meegebracht, afkomstig was van de Romeinse muur van keizer Hadrianus in Schotland.

Evenzeer slaagde hij erin een jonge, naïeve collega wijs te maken dat hij enkele dagen moest helpen

bij het uitmesten van de varkens en het voederen van de konijnen. Ook dat behoorde bij het collegeleven...

Al die gezelligheid heeft geduurd tot begin van de jaren zestig. De komst van de televisie was daar niet vreemd aan toen collega's zich begonnen terug te trekken op hun eigen kamer, sommigen zich een auto konden veroorloven en het dragen van de soutane vervangen werd door een gewoon burgerpak.

Op zaterdag was er de traditionele biechtstudie. De leerlingen schoven dan in lange rijen aan bij de biechtstoelen. Coupé had steeds de meeste zondaars vooral omdat hij er weinig tijd aan besteedde en zeker omdat hij steeds zeer weinig penitentie gaf. Hijzelf was mild en wijs genoeg om heel deze, tot bijna een klucht geworden boetedoening, fel te relativieren.

Velen deden te pas en te onpas beroep op zijn literair talent voor allerlei teksten, doop- en doodsprentjes, communies, jubilees en noem maar op. En vergeet ook niet de honderden interviews in alle mogelijke bladen en tijdschriften.

Mijn goed vriend Jos Pauwels, verwoed kineast bij filmclub Close-up had een film gedraaid over India. Na veel aandringen was Cyriel bereid om daarvoor een begeleidende tekst te schrijven. De film werd geprojecteerd en we keken er naar, een half uur lang. Cyriel schreef enkele woorden op op een klein papertje. Maanden later, en opnieuw na lang aandringen, was de tekst klaar met heel veel details en die liep, bij lezing, perfect samen, synchroon zoals men dat zegt, met de film. Onvoorstelbaar! Hoe hij het klaarspeelde, naast zijn volle lessenrooster om nog tijd te maken voor alle andere beslommeringen is me nog steeds een raadsel.

Zo bereidde hij in alle stilte de vertaling voor van het hele oeuvre van Vergilius. Daar heeft hij 20 jaar aan gewerkt. Daarvoor kreeg de erkenning als doctor honoris causa aan de Leuvense universiteit op 17 april 1975. Voor het college, voor ons, want we waren erbij, was het een hoogdag. Cyriel bleef er opvallend rustig bij, ook tijdens de vele daaropvolgende vieringen met een resem aan literaire prijzen en onderscheidingen.

Zoals reeds gezegd deden velen op hem beroep voor lezingen, voordrachten en vernissages overal te lande.

Tussendoor ging hij ook nog op reis. Ook daarover vindt men alles terug in zijn dagboeken. Vaak kreeg ik dan van hem een kaartje bijvoorbeeld uit Griekenland met de tekst: groeten uit Hel-las. 43°!

Als collega had ik het voorrecht hem nog beter te leren kennen. Cyriel was de hoofdredacteur van het stilaan beroemde collegeblad 'Ic Hou' gesticht in 1954. Alle nieuws kwam daarin aan bod. Cyriel schreef de teksten. Vooral werd uitgekeken naar de 'Hazendans'. Daarin stonden guitige antwoorden op examenvragen, versprekingen en nieuwtjes met humoristische inslag. Alles werd geïllustreerd met foto's. Soms was het vechten tegen de deadline. Cyriel vroeg dan, meestal veel te laat om een foto te nemen voor één of ander artikel. Op de vraag wanneer hij die moest hebben was het antwoord steeds hetzelfde: gisteren!

Anton van Wilderode had schijnbaar steeds tijd, zijn deur stond open voor iedereen en vaak werd daar ook wat misbruik van gemaakt. Het klonk bij sommigen goed om te kunnen zeggen: ik ben bij Van Wilderode geweest... Toen hij eens langdurig opgenomen was in Maria Middelaes met een heupbreuk werden de bezoeken een echt défilé, een begankenis. Zelfs bij al te grote opdringerigheid bleef Cyriel steeds minzaam en beleefd...

Al deze belevenissen en herinneringen blijven ons dierbaar, herinneringen aan een schitterende collega en dierbare vriend.

Ik dank u voor uw aandacht.

Etienne De Hauwere, Lid van het Van Wilderodegenootschap
Moerbeke, 29 juni 2019.